

הלכות הדרף היומי

מסכת מועד קטן

תוכן

- א. אם יכול למעט בעסקו ימעט ואם לאו יגלגל עמהן.....2
- ב. כופין את המטות משיסתם הגולל.....2
- ג. מאימתי זוקפין את המטות בערב שבת מן המנחה ולמעלה ... אינו יושב עליה עד שתחשך.....3
- ד. ולמוצאי שבת אף על פי שאין לו לישב אלא יום אחד חוזר וכופה.....3
- ה. לא מטתו בלבד הוא כופה אלא כל מטות שיש לו בתוך ביתו.....4
- ו. מכבדין ומרביצין בבית האבל ומדיחין קערות וכוסות וצלוחיות וקיתונות בבית האבל ואין מביאין את המוגמר.....5
- ז. אין מוליכין לבית האבל לא בטבלא.....5
- ח. ואין אומרים ברכת אבלים במועד אבל עומדין בשורה ומנחמין.....6
- ט. אין מניחין את המטה ברחוב שלא להרגיל את ההספד.....6
- י. ולא של נשים לעולם מפני הכבוד.....6
- יא. בראשונה ... התקינו ... הכל ... ונהגו העם אחריו לצאת בכלי פשתן ... אפילו בצרדא בר זוזא.....6
- יב. אין מועד בפני תלמיד חכם וכל שכן חנוכה ופורים ... בפניו אבל שלא בפניו לא ..7
- יג. אבל כיון שניענע ראשו שוב אין מנחמין רשאים לישב אצלו.....8
- יד. הכל חייבין לעמוד מפני נשיא חוץ מאבל וחולה.....8
- טו. לכל אומרים להם שבו חוץ מאבל וחולה.....8
- טז. אבל יום ראשון אסור לאכול לחם משלו ... מחלפי סעודתייהו להדדי.....9
- יז. מת בעיר כל בני העיר אסורין בעשיית מלאכה ... חבורתא איכא במתא ... שריא לכו 10
- יח. כל המתקשה על מתו יותר מדאי על מת אחר הוא בוכה ... שלשה ימים לבכי ושבעה להספד ושלושים לגיהוץ ולתספורת.....10
- יט. אבל שלשה ימים הראשונים יראה את עצמו כאילו חרב מונחת לו ... 10

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת מועד קטן

דף כז.

א. אם יכול למעט בעסקו ומעט ואם לאו יגלגל עמהו

ההולך ממקום¹ למקום לסחורה, ושמע שמועה קרובה, אם יכול למעט שלא לעשות שום עסק באותה העיר, מוטב. ואם לאו, שאם לא יקנה באותה העיר לא ימצא, יקנה לצורך הדרך, דברים שיש בהם חיי נפש, ואם הוא דבר האבד רצה למעט בסחורה ימעט, ועל אביו ואמו ימעט כל מה שאפשר אם לא יגיע לו נזק הרבה².

ב. כופין את המטות משיסתם הגולל

אחר³ שנקבר המת ונגמר סתימת הקבר בעפר כפי הנהוג⁴ מיד מתחיל האבלות⁵, ומתחילים מאז למנות שבעה ושלישים ימי האבלות.

היה סבור⁶ שנסתם הקבר והתחיל להתאבל ואח"כ נודע לו שבאותה שעה עדיין לא נסתם הקבר, ורק בהגיע הלילה נסתם הקבר⁷, חוזר ומתחיל האבלות מהלילה מחדש.

התחיל לנהוג אבלות סמוך לחשכה לפני שנודע לו שנסתם הקבר ואח"כ נודע לו שבאותה שעה כבר נסתם הקבר, עולה לו אותו היום⁸.

נסתם הקבר בערב שבת⁹, ותיכף הלכו לבית הכנסת ולא נהגו כלל אבילות, נחשב ערב שבת מן שבעת ימי האבלות, אך אם היה ערב יום טוב אם לא נהגו אבילות, אין הרגל מפסיק את האבילות.

¹ שו"ע ונו"כ יו"ד שפ א

² ערוך השולחן שם לנ

³ שו"ע ונו"כ יו"ד שעה א

⁴ עיין בד"ת שם שכתב כפי הנהוג שא"צ להניח שם עפר יותר, ובטור בשם הרמב"ן כתב בזה"ל ויסתום פיהם באבנים או בנסרים לפי מה שהוכן בקבורה וכו'. משמע דכל שלא נגמר הכל לפי הנהוג לכסות, לא מיקרי כיסוי ולא חל האבלות. א"כ בזמנינו לא חל האבילות עד שימלאו כל הגומא כפי הנהוג.

⁵ אבל אינו חולץ מנעליו עד שיגיע לביתו (רמב"ן). ועכשיו נוהגים לחלוץ מנעל אחר סתימת הגולל מיד שאחר שנגמר סתימת הקבר מעפר (או לאחר שהפך האבל פניו מן המת), חולצין מנעל וסנדל ומרחיקין מעט מבית הקברות, ואומרים קדיש שהוא עתיד לחדתא עלמא. שו"ע שם ושעו ד

⁶ רמ"א שם

⁷ ערוך השולחן שם ו

⁸ פ"ת שם א בשם דרך החיים

⁹ גל' מהרש"ע שם בשם ת' ב"י צג

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת מועד קטן

**ג. מאימתי זוקפין את המטות בערב שבת מן המנחה ולמעלה
... אינו יושב עליה עד שתחשך**

יש אומרים¹⁰ שכל דיני אבלות נוהג בערב שבת עד שתחשך, ויש מקילין לישב על כסא וספסל מזמן מנחה קטנה¹¹, ויש מקילין רק מפלג המנחה שהוא שעה ורבע קודם שקיעת החמה¹², וכן מקילין לנעול מנעלים משעה זו.

מנהג אשכנז שהאבל נכנס לבית הכנסת קודם אמירת מזמור שיר ליום השבת, והשמש מכריז "צאו לקראת האבלי" והקהל מקבל פניו בברכת המקום ינחם אותך וכו'.

**ד. ולמוצאי שבת אף על פי שאין לו לישב אלא יום אחד
חוזר ונופה**

במוצאי שבת חולין מנעליו אחר ברכו¹³, ואם מתפלל לפני העמוד יחולין קודם ברכו, ויאמר תחילה המבדיל בין קודש לחול בלא שם ומלכות.

ויש נוהגים שמאחרים להתפלל ערבית במוצאי שבת, ואומרים המבדיל בין קודש לחול, ומחליפים בגדיהם וגם חולצים מנעליהם קודם ערבית אפילו כשאין מתפללים לפני העמוד¹⁴.

¹⁰ א"ר או"ח קלב ד, ומ"ב תקמח לט, ופ"ת ת, ושו"ת האלף לך שלמה שיח

¹¹ בשד"ח אבילות סא ממרן החבי"ף בס' חיים ביד קבה ע ערוה"ש שפז ג, ת ה, שו"ת צ"א ח"ז מט יא,

¹² עיין בגשר החיים פכ"א יב—ג ויש להכריע שמתנער בזמן פלג המנחה היינו שעה ורבע קודם שקיעת החמה שאז מתחילה קדושת שבת, והוסיף בסוף הסעיף אלא שבזמן הדחוק יכול לסמוך על האחרונים המקילים לזמן מנחה קטנה.

¹³ כבואר באו"ח תקננ ב לענין תשעה באב ועיי"ש במ"ב ו

¹⁴ זה השולחן או"ח שם וראה בגשה"ח פ"כ הע' 6

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת מועד קטן

יש מקומות שאין אומרים בבית האבל פסוק ויהי נועם¹⁵ רק מתחילים מיושב בסתר, ויש שאין אומרים גם יושב בסתר רק אומרים פסוק האחרון אורך ימים אשביעהו וגו'¹⁶, אבל ברוב מקומות נוהגים לומר ויהי נועם וגם יושב בסתר, ואומרים "ויתן לך"¹⁷ וי"א¹⁸ שאין לאומרו.

במוצאי שבת אחר התפילה אין אומרים מזמור מ"ט שבתהלים אלא מזמור ט"ז ככל הימים שאין אומרים בהם תחנון¹⁹.

אם האבל מבדיל אינו אומר פסוקי דשמחה קודם הבדלה, אלא מתחיל מהברכות²⁰, וי"א²¹ שהאבל אינו מברך על הבשמים, ומנהג העולם שמברך²².

יש שכתבו²³ שאבל על אביו ואמו, צריך להזהר להחליף בגדיו מיד במוצאי שבת, שאל"כ יתחייב לקרוע בגדים שלובש, ויש מי שכתב שאין להקפיד בזה²⁴.

ה. לא מטתו בלבד הוא כופה אלא כל מטות שיש לו בתוך ביתו

כבר התבאר לעיל דף טו. שאבל חייב בכפיית המטה²⁵, ובשעת שינה ואכילה יושב על מטה כפוייה, ועכשיו לא נהגו בכפיית המטה מפני שיאמרו העכו"ם שהוא מכשפות, ועוד שאין המטות שלנו עשויות כמטות שלהם כדי

¹⁵ כיון שאומר "מעשה דינו" וכו' והאבל אסור במלאכה. מג"א ריש סי' רצה ובלבושי שרד
¹⁶ אבודרהם הל' ברכות

¹⁷ רבינו שלמה קלוגר בשו"ת האלף לך שלמה או"ח סי' קי"ט כתב לאמור ויהי נועם, לפי שהתפלה זו בלשון רבים נאמר, ואין לדמות להוה"ט וי"ט וט"ב, שאז הכל אסורים במלאכה, אבל באבל נהי נמי דאבל אסור במלאכה, אבל אחרים מותרים והוא מתפלל על אחרים, ממילא האומר יש לו על מי לסמוך, וכ"כ בגש"ה פ"ב ג—ט שברוב המקומות נהוג לומר גם פ' ויה"נ ויושב בסתר. וכ"כ בשבלי הלקט כ"ב, וכ"כ בפרמ"ג סי' רצ"ה כמ"ז סק"ג, דאף רבט"ב אין אומרים, י"ל דשאני ט"ב דתקיף טובא, וכ"כ בח"ל פט"ו סי"א
¹⁸ כ"כ ח"ל כס בגדי ישע וכ"כ בגש"ה"ח שם.

¹⁹ גש"ה"ח פ"ב ג – יב

²⁰ פ"ת שצ"א א

²¹ ולכאורה איני יודע למה, ואפשר שאין זוכה לנשמה יתירה בשבת, שבעצבות אין השכינה שורה [שבת ל, ב]. או יאמר נפש יתירה כשמענג בתענוגי השבת, ואבל אין מענג. ומה שכתב המ"א בריש הסימן [ד"ה מי], היינו להמחבר [סימן תרכד] והר"ב [שם] דשתיק, מה שאין כן לדידן דמברכין ביום הכיפורים על הבשמים. ומכל מקום אין איסור לאבל להריח ולברך כמו שאר ברכת הנהנין. פמ"ג רצו א"א ה בשם הרד"א ברכ"י בשם מהר"י פאראנזי

²² כה"ח רצו ח וברכ"י שם ושו"ת מרהר"ם שיק יו"ד שסג ובגש"ה"ח פ"ב ג – י

²³ חקקי לב יו"ד נא

²⁴ מנחת שלמה עג דכל שניכר שלובשו עדיין מפני כבוד השבת פמור מלקרוע.

²⁵ שו"ע ונו"כ שפ"א א ב

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת מועד קטן

שיהא ניכר בהם כפיה. ונהגו להקל לישון על גבי מטה, ובפרט בדורות שלנו שירדה חולשה לעולם²⁶.

אך יש נוהגים להפוך הכר והכסת²⁷,

ו. מכבדין ומרביצין בבית האבל ומדיחין קערות וכוסות וצלוחיות וקיתוניות בבית האבל ואין מביאין את המוגמר

מותר²⁸ לכבד הבית ולשטוף הריצפה בבית האבל, וכן מדיחים כלים, אבל אין מביאים שם בשמים ולא מוגמר.

נוהגים לכסות המראות בבית האבל²⁹, כמו"כ יש נוהגים לכסות גם תמונות אנשים

ז. אין מוליכין לבית האבל לא בטבלא ...

האבלים אחר ששבו מבית הקברות אסור להם לאכול משל עצמם סעודה ראשונה, אלא מצוה על שכניו או ידידיו שיאכילוהו משלהם וזוהי סעודת ההבראה. והמביאים את המאכלים לבית האבל לא יביאוהו בכלים מפוארים, וכדומה כדי שלא לבייש את מי שאין לו³⁰.

²⁶ ברכי יוסף (סי' שפז סק"א) בשם הפנים מאירות ח"ב (ס"ס קמט). ע"ש. ועיין שו"ת יביע אומר חלק ט', ושם (חיו"ד סוף סימן לט) הביא מה שכתב הדרישה (סימן שפז סק"א) בשם הלכות שמחות למהר"ם, שאין לאבל לישן על מטה אלא על גבי קרקע. וכן כתב הש"ך (בסימן שפז סק"א) מרן החיד"א [הג"ל] הביא דברי הש"ך, וכתב, אבל הרב פנים מאירות יצא לישע מנהגם של ישראל, והוכיח במישור להתיר לישן על גבי מטה, והמיקל לא הפסיד, ובפרט בדורות הללו שהם הלוחי המזג, אין כאן אפילו חומרא. וכן כתב בערוך השלחן, שכן המנהג. וכן כתב בגשר החיים (ח"א עמו' ריב). ואף על פי שמרן כתב בשלחן ערוך (סימן תקנה ס"ב) יש מי שנהג לשכב בליל ט' באב מוטה על הארץ ומשים אבן תחת ראשו, [והוא מהכלבון] הרי גם זה אינו אלא חומרא בעלמא, ואין ללמוד משם, דשאני חורבן בית המקדש דתקיף לן טובא. ועיין בשבו"י ח"א סי' צ' ובעיקרי הד"ט יו"ד סי' ל"ו אות כ"ו ובשו"ת דברי מלכאל ח"ב סי' צ"ב

²⁷ רע"א שם בשם ב"י שכתב בשם רבינו ירוחם ראייתי בכל המקומות שמהפכים את הכר או הכסת רמז לזה, ואע"פ שלא דברו חכמים אלא במטה של עץ ושל חבלים, וכן כתב שם בב"ה וכתב הריב"ש שבכ היו נוהגים בארצו להפוך הכרים והכסתות וכ"כ שם הד"מ סק"ג ובר"ת שם הביא דברי"ש שם מבואר שאם הנוי של הכר בצד אחד יש להפוך הכר שיהיה הנוי למטה, אבל בכרים וכסתות שלנו לא שייך זה.

²⁸ שו"ע ונו"כ שעה ז

²⁹ כמה טעמים יש א' שגורם שמחה ואבל אסור בשמחה (דיבורי אמת סי' שפ"ז), ב' מפני שמתפללים שם. ומבואר בבאה"ט סי' צ' דאסור להתפלל נגד המראה. ג' מובא בשם התת"ס דמנהג זה יסודו כירושלמי מו"ק פ"ג ה"ה, ומנין לכפות המטות וכו' יכפו הסרסור עיי"ש. והנה בכפיית המטה אין אנו נוהגים ועכ"פ מראות הצובאות שהם ג"כ סרסור בין איש לאשתו, וגם נראה דמות דיוקנן ע"כ מהפכים.

³⁰ רמב"ם הלכות אבל פרק יג הלכה ז וטור שעה

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת מועד קטן

ח. ואין אומרים ברכת אבלים במועד אבל עומדין בשורה ומנחמין ...

הקובר את מתו החול המועד, אחר הקבורה עומדים בשורה לנחם האבלים, אבל אין האבל חולץ מנעליו שהרי אין אבלות במועד³¹.

ט. אין מניחין את המטה ברחוב שלא להרגיל את ההספד

חול המועד³² אסור בהספד ותענית, לפיכך אין מניחין את המטה ברחוב, שלא להרגיל את ההספד; ומטעם זה אין מוליכין את המת לבית הקברות עד שיהיה הקבר מתוקן. כדי שלא ישתחא המת ברחוב ויבואו להספידו³³, ואין משהים אותו בבית או בבית הלזיות כדי שלא בואו להספידו³⁴.

י. ולא של נשים לעולם מפני הכבוד

בשעת הספד על אשה אין מניחין את המטה ברחוב, מפני הכבוד³⁵. והנהוג הוא להספיד אשה גדולה במעשים, או אשת גדול בתורה גם ברחוב, כמו שמספידים לגדול במעשים ובתורה ברחוב³⁶.

דף כז:

**יא. בראשונה ... התקינו ... הכל ... ונהגו העם אחריו
לצאת בכלי פשתן ... אפילו בצרדא בר זוזא**

³¹ פני ברוך פכ"ח י

³² שו"ע או"ח תקמו א ויו"ד תא

³³ מ"ב שם א

³⁴ כה"ח שם ד

³⁵ שו"ע ונו"כ יו"ד שנה

³⁶ גשה"ח יג ה, ובשו"ת ציץ אליעזר (רמת רחל פרק נג) והביא מתשובת הגאון רבי משה פארוני, שגדפסה בשו"ת תעלומות לב (חלק ג' סימן יז) שכתב להקל בכיו"ב. ע"ש. ובילקוט יוסף אבלות סימן יא אות ב כתב שכך עשו מעשה ברבנית נ"ע, שהספידה גדולי הרבנים במעמד רבבות מישראל.

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת מועד קטן

כדי לא לחלק בין מת למת, ובין מי שיש לו למי שאין לו, התקינו שסדר הקבורה התכריכים

והמיטות יהיה שוה אצל כולם, ואין קוברין המת בתכריכים יקרים, אפילו לנשיא שבישראל³⁷. אבל מותר להלבישו בפשתן חשוב³⁸. ונהגו לקבור בבגדי פשתן לבנים³⁹.

נכון לעשן ריח טוב בבית שיש בו מת, לגרש הריחות הרעות. ואף אם אין ריח בזה המת מ"מ יעשנו, כדי שלא לחלק בין מת למת⁴⁰.

יב. אין מועד בפני תלמיד חכם וכל שכן חנוכה ופורים ... בפניו אבל שלא בפניו לא

כבר התבאר במסכת מגילה דף ג: שחול המועד⁴¹ ראש חודש חנוכה ופורים אסור בהספד ותענית, ולתלמיד חכם, בין בחול המועד בין בראש חדש, חנוכה ופורים, מותר דוקא בפניו, אבל שלא בפניו, לא. ויום שמועה, אפילו רחוקה, כבפניו דמי. וטוב למעט בבכיות והספדים, לבד על ת"ח בפניו.⁴²

³⁷ שו"ע ונו"כ יו"ד שנב א

³⁸ בד"מ כתוב כל העושה תכריכין נאים למת מכירין בו שהוא מודה בתחיית המתים ותע"ב עכ"ל ומיירי שהבגד פשתן יהא נאה וע"כ נהגו קצת לחזור אחר היפה אבל חשובים יותר מדאי ודאי אסור ש"ך (ומיהו נראה הכל לפי מה שהוא אדם אם הוא משופע בעושר אין אסור להלבישו בפשתן חשוב דר"י קרא למנא מכבודתא א"כ מה שהוא כבוד למת ודאי מותר. ובפרט מה שכתבו המקובלים שמלבישין הנשמה בבגדי חופש כמו שמלבישין להגוף וראיה משתי רוחות הגמרא ברכות. ועוד כמה ראיות לזה וע"כ יזהרו שלא לשנות בלבישת המתים מן הנהוג כי מצינו שהמתים מקפידין ע"ז כדאיתא בס"ח ובס' החיים. ובס' מעבר יבק כ' אפי' ירקבו התכריכים לעולם הנפש תתלבש ברוחניותם ויש בני אדם שמצוים איזה דברים בעניני תכריכין ומצוה לקיים דברי המת אם אפשר ואם אינו נגד הדין. באר היטב שם א

³⁹ שו"ע שם ב

⁴⁰ ערוך השולחן שנג א

⁴¹ שו"ע ולבוש תקמז ב, שו"ע נו"כ יו"ד תא ה

⁴² ערוך השולחן שם

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת מועד קטן

י"א שאנו מחמירים בחול המועד שלא להספיד אפילו על תלמיד חכם⁴³ שאין בזמנו דין תלמיד חכם⁴⁴, וי"א⁴⁵ שגם בזמנו מספידים תלמיד חכם בפניו בחול המועד וכן המנהג הפשוט, אך יש לקצר בהספד⁴⁶.

יג. אבל כיון שניענע ראשו שוב אין מנחמין רשאים לישב אצלו

אין⁴⁷ המנחמים רשאים לפתוח בדברים עד שיפתח האבל תחילה, אולם אם האבל אינו פותח רשאים לומר "המקום ינחם" וכו' ולהיפרד מהאבל⁴⁸. ולאחר שניענע האבל בראשו, בענין שנראה שפוטר את המנחמים, אינם רשאים עוד לישב אצלו. שרצונו שילכו להם ולכן אין מדרך ארץ שישבו עוד, כי להגיד בפה מלא שילכו אינו מדרך ארץ לכך היה הסימן שהיה מנענע בראשו⁴⁹.

יד. הכל חייבין לעמוד מפני נשיא חוץ מאבל וחולה

אין⁵⁰ אבל או חולה חייבים לעמוד, אפילו מפני נשיא⁵¹.

טו. לכל אומרים להם שבו חוץ מאבל וחולה

אם בא⁵² לכבד חבירו ולקום מפניו, מדרך ארץ שיאמר המתכבד שבו, אבל האבל והחולה כשעומדים מפני כבודו לא יאמר להם שבו, שמדבריו נשמע

⁴³ בבב"ל תקמו שם ג ד"ה שמותר

⁴⁴ ששואלין אותו דבר הלכה בכל מקום ואומר ואפילו אינו יודע לישא וליתן בה. ואין בזמנינו ת"ח כזה. מ"ב שם יב

⁴⁵ באליה רבה (סי' ת"כ סק"ב) בשם הלבוש שגם בזמנו יש דין תלמיד חכם, ובדעת תורה (סי' זה) בשם הנודע ביהודה

⁴⁶ גשר החיים ח"א פי"ג סעי' י

⁴⁷ שו"ע ונו"כ שעו א

⁴⁸ פני ברוך יא בפני החיים ה

⁴⁹ וכתב הרמב"ם הטעם שלא יטריחוהו יותר מדאי ופשוט הוא ובטור משמע דזהו כאומר לכו לשלום אלא מפני שהאבל אסור בשאלת שלום לכן מנענע בראשו ע"ש [ועי' דרישה] ואצלינו אין ידוע הסימן הזה ולכן צריכין המנחמים להרגיש בהאבל כשרוצה שילכו ממנו וילכו להם לשלום. ערוך השלחן שם ג

⁵⁰ רמ"א שם

⁵¹ גם מכיון שהוא רקימה שאין בה הידור כמש"כ רע"א שם וגם כדי שלא יזיקוהו לומר שבו שאין אומרים לאבל כדלהלן חי' רע"א וערוך השולחן שם

⁵² שו"ע ונו"כ שעו ב

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת מועד קטן

שבו באבליכם ובחלייכם, ולכן באמת אין המנהג שהאבל יעמוד או החולה אפילו כשנכנס אדם גדול.

טז. אבל יום ראשון אסור לאכול לחם משלו ... מחלפי סעודתיהו להרדי

אבל⁵³ אסור לאכול סעודה ראשונה משלו, אבל סעודה שניה מותר אף ביום הראשון.

ומצוה על שכניו שיאכילוהו משלהם כדי שלא יאכל משלו ואם לא שלחו לו סעודת הבראה, או שהוא יחידי בעיר אין הייב לצער את עצמו ויכול לאכול משלו⁵⁴.

י"א⁵⁵ דבל האיסור הוא רק באכילת פת, אבל מותר לאכול מיני פרפרת או פירות וכן מותר לשתות, ויש אוסרים אפילו לשתות תה או קפה⁵⁶, ויש מתירים לשתות אבל אוסרים לאכול אפילו פירות ומיני תבשילים⁵⁷

במוצאי שבת מותר להאבל להבדיל על הכוס משלו לכו"ע קודם סעודת הבראה. 58.

אשה אבלה⁵⁹ אין לאנשים להברותה, אבל נשים מברין אותה, ויש שכתבו שאם בעלה או אחיה או בניה הגדולים ג"כ אבלים, יכולים אנשים להביא להם סעודת הבראה אף שזה גם בשביל האשה.

המנהג⁶⁰ להברות בעוגות(עגולות) ובביצים מבושלות, ולא יקלוף האבל עצמו הביצים דנראה כרעבתן

יכול⁶¹ אחד להאכיל את חברו בימי אבלו, והוא יחזור גם כן ויאכילונו בימי אבלו, ובלבד שלא יתנו בתחילה.

⁵³ שו"ע ונו"כ שעה א

⁵⁴ ט"ז שם א

⁵⁵ חכמת שלמה שם

⁵⁶ קיצושו"ע קצו י בהנה"ה

⁵⁷ שו"ת דברי מלכאל ח"ב צו וכ"כ בגשה"ח פ"ב ב וכן מסיק בשו"ת יבי"א ח"ב יו"ד כה

⁵⁸ קיצושו"ע שם ונשה"ח שם

⁵⁹ שו"ע ונו"כ שם ב נשה"ח שם

⁶⁰ שו"ע ונו"כ שם ט

⁶¹ שו"ע ונו"כ שם א

הלכות הדרף היומי

מסכת מועד קטן

**יז. מת בעיר כל בני העיר אסורין בעשיית מלאכה ...
חבורתא איכא במתא ... שריא לנו**

עיר⁶² שאין בה חברה קדישא המתעסקת במתיה, אם יש שם מת אסורים כל בני העיר במלאכה אפילו שלא בשעת הוצאת המת.

אבל אם יש שם ח"ק, מותרים במלאכה שלא בשעת הוצאת המת, ובשעת הוצאת המת אפילו במת שלא קרא ושנה מבטלים ממלאכה ובאים ללותו.

**יח. כל המתקשה על מתו יותר מדאי על מת אחר הוא בוכה
... שלשה ימים לבני ושבעה להספד ושלשים לגיהוץ
ולתספורת**

אין מתקשיין⁶³ על המת יותר מדאי, וכל המתקשה עליו יותר מדאי, על מת אחר הוא בוכה, אלא שלשה ימים לבני, שבעה להספד, שלשים לתספורת ולגיהוץ.

אדם שמת בנו או בתו אל ינשק אותם. ודוקא לבנו ולבתו אסור אבל לשאר מתים מותר כדכתיב גבי יעקב ויבך עליו וישק לו⁶⁴.

**יט. אבל שלשה ימים הראשונים יראה את עצמו כאילו חרב
מונחת לו ...**

כל שלשה ימים יראה האבל כאילו חרב מונחת לו בין כתפיו, משלשה ועד שבעה, כאילו זקוף כנגדו בקרן זווית, משבעה ועד שלשים, כאלו עובר לפניו בשוק, וכל אותה השנה הדין מתוחה כנגד אותה משפחה, ואם נולד בן זכר באותה משפחה, נתרפאת כל המשפחה.

⁶² שו"ע ונו"כ שמג א ושסא ב

⁶³ שו"ע ונו"כ שצד א

⁶⁴ פ"ת שם א